

KV 18.05.2026

511/00.02.10.00/2025

Lisätiedot:

varhaiskasvatuspäällikkö Annika Hiitola, puh. 050 341 6269
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Valtuutettu Suvi Kiesiläinen ja 6 muuta valtuutettua ovat 10.11.2025 jättäneet valtuustoaloitteen koskien varhaiskasvatuksen palveluverkoston tarkastelua (**ohesimateriaali**).

Valtuustoaloitteessa todetaan, että Kauniaisten strategian tavoitteena on olla Suomen vetovoimaisin kaupunki laadukkaana varhaiskasvatuksen, tasa-arvoisen ja turvallisen oppimisympäristön sekä toimivan kielikylpy-polun osalta. Tavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää, että pätevä henkilöstö haluaa tulla töihin ja pysyä pitkään, mikä luo jatkuvuutta lasten arkeen. Lisäksi tilojen tulee olla turvallisia ja toimivia.

Valtuustoaloitteessa esitetään seuraavasti: *”Suomenkielisen kasvatus- ja koulutusvaliokunnan tulisi tarkastella varhaiskasvatuksen palveluverkkoa ja varmistaa kielikylpy-yksikön toimintaedellytykset tiloissa, joissa henkilöstön veto- ja pitovoima ovat korkealla tasolla ja jossa pidemmällä aikavälillä toimintaa voidaan kasvattaa sisarusryhmillä.”*

Johtopäätöksenä nykyiseen kielikylpy-yksikköön liittyvien haasteiden jatkuessa on todettava tarve toimenpiteille ja arvioitava varhaiskasvatuksen palveluverkkoa, jotta kielikylpy-yksikölle löydetään toimivat ja turvalliset tilat.

Palveluverkoston aiempi tarkastelu

Varhaiskasvatuksen palveluverkosta on käsitelty kaupungin eri päättävissä elimissä vuosien 2023–2025 aikana. Palveluverkoston tarkastelua on tehty sekä virkatyönä kaupungin sivistystoimessa, että ulkopuolisen konsultin toimesta. Lopputulos ja päätösehdotukset ovat olleet tehdyissä selvityksissä samansuuntaisia.

- Varhaiskasvatuksen palveluverkko 2024 [SOVV 4.12.2024 \(§ 74\)](#)
- Kiinteistöistä luopuminen [KH 30.9.2024 \(§ 132\)](#)
- Varhaiskasvatuksen palveluverkko 2024 [SOVV 6.3.2024 \(§ 13\)](#)
- Varhaiskasvatuksen palveluverkko 2023 [SOVV 25.10.2023 \(§ 70\)](#)
- Rakennuksesta luopumista on esitetty suomenkieliselle opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnalle mm. [25.9.2024 \(§ 53\)](#)
- Yksikössä esiintynyttä huolta sisäilmaan liittyen on käsitelty Yhdyskuntavaliokunnassa [28.10.2025 \(§ 89\)](#) vastauksena valtuustoaloitteeseen: Yhdyskuntavaliokunnan vastauksessa valtuustoaloitteeseen viitataan mm. yksikön korkeaan käyttöasteeseen, mikä vaikuttaa myös piha-alueen riittävyteen ja toiminnallisuuteen:

”Yksi merkittävä tekijä, joka vaikuttaa moniin käytännön asioihin kyseisessä kiinteistössä, on sen korkea käyttöaste. Korkea käyttöaste tukee kaupungin strategiaa tavoitteita tilojen tehokkaasta hyödyntämisestä, mutta se on tärkeää huomioida arvioitaessa tilojen ja piha-alueiden riittävyttä sekä toiminnallisuutta. Käyttöasteen vaikutus korostuu erityisesti tilanteissa, joissa tilojen kuormitus voi vaikuttaa olosuhteisiin, kuten ilmanlaatuun ja viihtyvyyteen.”

Väestönkehitys ja osallistumisaste

Saatavilla olevan vuoden 2024 alussa julkaistun väestötiedon ja väestöennusteen mukaisesti varhaiskasvatuskäinen väestömäärä jatkaa kasvuaan. Alle 3-vuotiaiden lasten määrä kasvaa kaikissa skenaarioissa 2020-luvulla, ja jatkaa maltillista kasvua muissa kuin heikon kehityksen skenaariossa myös 2030-luvulla. 3–5-vuotiaiden määrä alkaa kasvaa ennustejakson alussa merkittävästi. Ikäryhmän kasvu jatkuu vahvan kehityksen skenaariossa 2030-luvulla, mutta heikon kehityksen skenaariossa palautuu nykytasolle 2030-luvun aikana.

Varhaiskasvatuskäisten lasten määrän kehitys nojaa ensisijaisesti syntyvyyteen ja sen kehitykseen, ja toisaalta muuttoliikkeelle. Ennuste on siksi altis suurille vuosittaisille vaihteluille, mikä tuottaa ennusteelle merkittävää epävarmuutta.

Väestöennusteessa annetuista skenaarioista riippuen varhaiskasvatuskäisten (0–6 -vuotiaat) lasten määrä ajanjaksolla 2022–2030 kasvaa 46–62 lapsella, minkä jälkeen ajanjaksolla 2030–2040 varhaiskasvatuskäisten lasten määrä skenaariosta riippuen joko laskee 94 lapsella tai kasvaa 40 lapsella. Mikäli kunnallisen varhaiskasvatuksen kysyntä ei vuoteen 2030 mennessä laske esimerkiksi yksityisen varhaiskasvatuksen kysynnän nousun takia, päädytään tilanteeseen, jossa kunnallisten varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys vaarantuu, ja lapsia joudutaan enenevässä määrin ohjaamaan alueella toimiviin yksityisiin varhaiskasvatusyksiköihin. Toteutuessaan kuvattu tilanne voi kuitenkin korjaantua muutamassa vuodessa.

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on koko maan tasolla kasvanut tasaisesti 1990-luvulta saakka. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä varhaiskasvatuksen osallistumisaste Kauniaisissa on yli 88 %, mikä on erittäin korkea. Kaupunginvaltuuston vuoden 2026 hyväksymän talousarvion yhteydessä tekemät päätökset kotihoidon tuen kuntalisän lakkauttamisesta sekä yksityisen hoidon tuen lakkauttamisesta muilta hoitomuodoilta kuin päiväkotihoidolta saattavat lisätä varhaiskasvatuksen kysyntää kunnallisissa päiväkodeissa. Kysynnän lisääntyminen ei kuitenkaan ole muiden kuntien kokemuksen mukaan ollut merkittävä.

Kaupungin strategia ja kielikylpytoiminnan järjestäminen

Kauniaisten kaupungin vuodesta 2026 voimassa olevassa strategiassa ensimmäisenä läpimurtohankkeena on tasokas varhaiskasvatus ja koulutus, ja sen alla toivottuina lopputuloksina mm. laadukas varhaiskasvatus sekä tasa-arvoinen ja turvallinen oppimisympäristö. Toisena läpimurtohankkeena on elävä kaksikielisyys kilpailuetuna, ja sen alla toivottuina lopputuloksina mm. toimiva kielikylpypolku.

Kaupungin tarjoamaan ruotsin kielen kielikylpytoimintaan liittyy kaupungin strategiassa määritelty tavoite, että lapsiryhmät varhaiskasvatuksessa olisivat

mahdollisimman täysiä (21 lasta / ikäryhmä). Siten yhdyskuntavaliokunnan huomion valossa (kts yllä) kielikylpytoimintaan nyt käytettävä kiinteistö ei ole tarkoituksenmukaisin paikka toiminnan järjestämiseen korkealla täyttö- ja käyttöastetavoitteella. Lisäksi nykyisessä kiinteistössä ei pystytä mahdollistamaan kysynnän mukaista varhaiskasvatustarjontaa nuorimmille ikäluokille eli alle 4-vuotiaille lapsille.

Sivistys- ja hyvinvointitoimen näkemys on, että kielikylpytoiminnan siirtäminen toiseen kiinteistöön parantaisi kielikylvyn toimintaedellytyksiä ja laajentamis- ja kehittämismahdollisuuksia. Tällöin sitä kiinteistöä, jossa kielikylpytoiminta on tällä hetkellä, voisi hyödyntää kulloisenkin tarpeen mukaan nykyistä pienemmälle lapsimäärälle ja nykyistä pienemmällä täyttöasteella, jolloin kiinteistö palvelisi toiminnan tarpeita nykyistä paremmin. Tämä on mahdollista ilman kapasiteetin vähenemistä silloin, kun osa yksikössä olevista lapsista on alle 3-vuotiaita. Mikäli kunnallisen varhaiskasvatuksen kysyntä vähentyisi esimerkiksi yksityisen varhaiskasvatuksen kysynnän kasvaessa rakennuksesta voitaisiin luopua kokonaan.

Vaihtoehtoja on tarkasteltu siitä näkökulmasta, että strategian tavoitteita voidaan toteuttaa. Lähtökohtana on Kauniaisten kaupungin strateginen tavoite toimivasta kielikylpypolusta, jotta sen toimintaedellytykset osana kunnallisen varhaiskasvatuksen palveluverkkoa vahvistuisi eikä heikkenisi. Tilanteeseen etsitään ratkaisua, joka turvaisi kielikylpytoiminnan edellytykset, mukaan lukien henkilöstön saatavuuden ja työskentelyolosuhteet, mahdollisimman hyvin, jotta välttyään tilanteelta, jossa kelpoisen henkilöstön puuttuessa kielikylpytoimintaa ei voitaisi jatkaa edes nykyisessä laajuudessa. Tarkastelluista vaihtoehtoista kielikylpyryhmien sijoittumiselle on tehty lapsivaikutusten arviointi. Lapsivaikutusten arviointi on **oheismateriaalina**.

Oheismateriaalissa tarkastellaan kielikylpyryhmien sijoittumista suomenkielisten varhaiskasvatusyksiköiden tiloihin ottaen huomioon yksikössä olevat lapset, kielikylpytoiminnan yhtenäisenä pysyminen ja laajenemismahdollisuus sekä eri ratkaisuihin liittyvät haasteet, edut ja riskit. Näiden vaihtoehtojen lisäksi on mahdollista tarkastella kielikylvyn tarjoamisesta luopumista kunnallisen varhaiskasvatuksen piirissä, tai kielikylpytoiminnan supistamista yhteen ikäluokkaan. Näitä vaihtoehtoja ei pidetä strategian mukaisena eikä toivottavana, joten niihin ei tässä selvityksessä paneuduta tarkemmin.

Yhteenveto

Tausta ja nykytila

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa on käsitelty laajasti kaupungin eri toimielimissä vuosina 2023–2025. Eryteisesti kielikylpytoiminnan tilaratkaisut ovat olleet esillä, koska nykyisessä kiinteistössä on todettu sisäilmaan liittyviä haasteita ja tilojen korkea käyttöaste kuormittaa sekä sisätiloja että piha-alueita. Tämä vaikuttaa sekä lasten että henkilöstön hyvinvointiin ja toiminnan laatuun.

Vaihtoehtojen tarkastelu

1. Nykytilan jatkuminen ja mahdollinen siirtyminen Kasabergets daghemiin
 - Kasabergets daghem -yksiköstä ei ole tarjolla tiloja kielikylpy-yksikölle, sillä ruotsinkielinen varhaiskasvatus tarvitsee hallinnassaan olevia tiloja

omaan käyttöönsä, ja joutuu ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen kysynnän vuoksi turvautumaan väliaikaisiin ratkaisuihin keväällä 2026.

- Nykyinen Kielikylpy Grani Språkbud -kiinteistö ei vastaa laadukkaan varhaiskasvatuksen tarpeita kielikylpyyn osallistuvalla lapsimäärällä, eikä mahdollisuutta tarjota varhaiskasvatusta alle 4-vuotiaille ole.
- Sisäilmaan liittyvät haasteet ja korkea käyttöaste vaikeuttavat henkilöstön saatavuutta ja perheiden hakeutumista kielikylpyyn.
- Toiminnan jatkuvuus nykyisessä sijainnissa on osalle huoltajista tärkeää, mutta riskinä on henkilöstön ja perheiden menettäminen.

2. Siirtyminen Tammikummun päiväkotiin

- Tammikummussa tilat ovat tarkoituksenmukaiset ja turvalliset, ja kielikylpytoiminnan kehittäminen ja laajentaminen on mahdollista.
- Muutokset voivat aiheuttaa perheiden siirtymistä pois kielikylpypolulta sijainnin vuoksi, mutta jonossa on riittävästi lapsia jatkuvuuden turvaamiseksi.
- Henkilöstön saatavuus- ja pysyvyysaasteet voisivat helpottaa kielikylpytoiminnan osalta.

3. Siirtyminen Pikku Akatemiaan

- Tilat ovat toimivat ja turvalliset, mutta molemmat kielikylpyryhmät eivät mahdu, eikä laajentaminen nelivuotiaisiin ole mahdollista.
- Kielikylpytoiminta jakautuu kahteen yksikköön yhden vuoden ajaksi.
- Uusia lapsia ei mahdu suomenkieliseen varhaiskasvatukseen Pikku Akatemiassa, ellei yksiköstä siirretä lapsia muualle, mitä ei esitetä lasten ja perheiden edun vuoksi.

4. Siirtyminen Sansinpellon päiväkotiin

- Tilat ovat toimivat ja turvalliset, mutta molemmat kielikylpyryhmät eivät mahdu kerralla, mutta tilat mahdollistavat laajentamisen nelivuotiaisiin vuodesta 2027 alkaen.
- Kielikylpytoiminta jakautuu kahteen yksikköön yhden vuoden ajaksi.
- Uusia lapsia ei mahdu suomenkieliseen varhaiskasvatukseen Sansinpellon päiväkodissa, ellei yksiköstä siirretä lapsia muualle, mitä ei esitetä lasten ja perheiden edun vuoksi.

Yhdyskuntavaliokunnan huomio

Yhdyskuntavaliokunta on korostanut, että korkea käyttöaste tukee tilojen tehokasta hyödyntämistä, mutta vaikuttaa olosuhteisiin, kuten ilmanlaatuun ja viihtyvyyteen. Nykyinen kiinteistö ei ole tarkoituksenmukaisin paikka kielikylpytoiminnalle korkealla täyttö- ja käyttöastetavoitteella yli 3-vuotiaiden ikäryhmissä.

Johtopäätökset

- Nykyisen kiinteistön haasteet (sisäilma, tilojen riittävyys, korkea käyttöaste) estävät laadukkaan ja laajenevan kielikylpytoiminnan toteuttamisen sekä vaikeuttavat henkilöstön ja perheiden pysyvyyttä.
- Toiminnan siirtäminen toiseen kiinteistöön (Tammikummun päiväkot, Pikku Akatemia, Sansinpellon päiväkot) parantaisi toimintaedellytyksiä ja henkilöstön houkuttelevuutta ja tarjoaisi nykyistä tarkoituksenmukaisemmat tilat.
 - Toiminnan siirtäminen Tammikummun päiväkotiin mahdollistaisi lisäksi välittömästi kielikylpytoiminnan kehittämisen ja laajentamisen.
 - Toiminnan siirtäminen Sansinpellon päiväkotiin mahdollistaisi lisäksi pidemmällä aikavälillä kielikylpytoiminnan kehittämisen ja laajentamisen, mutta aiheuttaisi lyhyellä aikavälillä toiminnan jakautumisen.
 - Toiminnan siirtäminen Pikku Akatemiaan mahdollistaisi lisäksi kielikylpytoiminnan kehittämisen, mutta aiheuttaisi lyhyellä aikavälillä toiminnan jakautumisen.
- Kaikissa vaihtoehdoissa on huomioitava perheiden ja henkilöstön siirtymävaiheen haasteet sekä mahdolliset riskit osallistujamäärien ja henkilöstön saatavuuden suhteen.
- Pitkällä aikavälillä kielikylpytoiminnan sijoittaminen tiloihin, joissa on mahdollisuus laajentaa toimintaa ja tarjota varhaiskasvatusta myös nuoremmille lapsille, tukee kaupungin strategiaa tavoitteita ja varmistaa palvelun jatkuvuuden.

Edellä olevaan perustuen esitettiin suomenkieliselle kasvatus- ja koulutusvaliokunnalle, että se antaa yllä olevan vastauksena 10.11.2025 jätettyyn valtuustoaloitteeseen ja lähettää vastauksen kaupunginhallituksen kautta tiedoksi kaupunginvaltuustolle ja esittää, että valtuusto toteaisi aloitteen loppuun käsitellyksi. Lisäksi esitettiin, että valiokunta toteaa, että Kauniaisten kunnallisen varhaiskasvatuksen yhteydessä tarjottavan ruotsin kielen kielikylpyvarhaiskasvatuksen ja -esiopetuksen sijoittumiselle on vaihtoehtoja.

Valiokunnan käsittelyssä 4.3.2026 (§ 18) päätettiin äänestyksen jälkeen valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen antamisen lisäksi, että samalla valiokunta edellyttää, että Kauniaisten kunnallisen varhaiskasvatuksen yhteydessä tarjottavan ruotsin kielen kielikylpyvarhaiskasvatuksen ja -esiopetuksen sijoittamisesta tuodaan esitys pikaisesti päätöksentekoon ja asia valmistellaan sen tarkastellun vaihtoehdon pohjalta, jossa toiminta siirtyisi Tammikumpuun elokuussa 2026.

Kaupunginhallitukselle esitettiin kokouksessa [23.3.2026 \(§ 45\)](#), että valtuustoaloitteen käsittelyn yhteydessä ei kuulu tehdä varsinaisia päätöksiä, koska valtuustoaloitteessa valmistelu keskittyy aloitteeseen vastaamiseen, eikä siinä valmistella asioita päätettäväksi. Vaikka valiokunnan päätös ei ole vielä lopullinen kannanotto ruotsin kielen kielikylpyvarhaiskasvatuksen ja -esiopetuksen sijoittamiseen, esitettiin, että kaupunginhallitus käyttää asiassa

otto-oikeuttaan ja päättää kumota valiokunnan päätöksen siltä osin. Tätä puolsi myös asian käsittelyn jälkeen noussut epäily jäsenen esteellisyydestä osallistua edellä mainitun palvelun sijoittamista koskevaan asiaan.

Kaupunginhallitus päätti äänestyksen jälkeen

- käyttää asiassa otto-oikeutta,
- kumota valiokunnan tekemän päätöksen toisen kappaleen ja
- esittää, että valtuusto merkitsee tiedoksi edellä olevan vastauksena Suvi Kiesiläisen ym. 10.11.2025 jätettyyn valtuustoaloitteeseen, Varhaiskasvatuksen palveluverkoston tarkastelu, ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Vähemmistöön jääneet jäsenet jättivät eriävän mielipiteen päätökseen.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto merkitsee tiedoksi edellä olevan vastauksena valtuustoaloitteeseen varhaiskasvatuksen palveluverkoston tarkastelusta ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Oheismateriaali:

Valtuustoaloite
Vaihtoehtojen tarkastelu kielikylpytoiminnan sijoittumiselle
Lapsivaikutusten arviointi
Huoltajien vetoamus 3.3.2026
Vastine 4.3.2026
Lapsimäärät – Kasabergets daghem